

UDENRIGSMINISTERIET

Spørgsmål fra Udenrigsudvalget til udenrigsministeren af 28. maj 2013 (URU spørgsmål 155) stillet efter ønske fra Søren Pind (V).

URU spørgsmål 155

Vil ministeren oversende en fuldstændig oversigt med angivelse af datoer og de omstændigheder under hvilke, ministeren har kritiseret det amerikanske droneprogram, herunder med en ordret gengivelse af ministerens kritik hvor muligt? Der henvises til ministerens udtalelser til Ritzau d. 24. maj 2013:

"Søvndal: Obama stopper Bush's krig mod terror", hvor ministeren i forbindelse med ændringer i det amerikanske droneprogram er citeret for at sige "Vi har kritiseret amerikanerne for at have en for maksimalistisk tilgang".

Svar:

Lad mig indledningsvis slå fast, at den danske regerings holdning til militær anvendelse af droner er klar - og velkendt:

For det første er det helt afgørende, at landene i de tilfælde, hvor det er nødvendigt at anvende militær magt, sikrer, at den humanitære folkeret respekteres. Det gælder for brug af alle typer af våben, herunder droner.

For det andet er det vigtigt at være opmærksom på, at droner ikke i sig selv er et ulovligt våben. Den humanitære folkeret indeholder enkelte særlige forbud mod unødigt skadevoldende våben som f.eks. giftgas og personelminer. Der findes imidlertid ikke særlige regler for droner, og det er svært at se, hvad der skulle kunne begrunde et nyt særligt forbud mod droner. Beslutningen om at anvende et missil fremført af en drone træffes af den person, der styrer dronen, og droner adskiller sig på denne måde ikke fra andre våbensystemer som f.eks. fly.

Det relevante spørgsmål er derfor om dronerne anvendes i overensstemmelse med reglerne i folkeretten. Lovligheden afhænger af de nærmere konkrete omstændigheder ved den enkelte operation, og især karakteren af det mål, man søger at ramme, herunder forbindelsen mellem målet og den væbnede konflikt. Endvidere skal den konkrete anvendelse af droner altid være proportional, og der skal gøres alt, hvad der er muligt, for at undgå civile tab.

Folkeretten indeholder allerede ganske detaljerede regler om disse spørgsmål. Der er dog et vist rum for fortolkning, og det er hér landene undertiden ikke har helt den samme tilgang. Udfordringen er derfor at sikre en loyal og ensartet efterlevelse af de eksisterende folkeretlige regler, og at der i givet fald etableres klare og betryggende nationale procedurer for militær anvendelse af droner.

På denne baggrund har vi fra dansk sammen med andre lande fastholdt over for bl.a. USA, at international accept af anvendelsen af bevæbnede droner forudsætter, at landene, herunder USA, ikke anlægger en maksimalistisk fortolkning af reglerne.

Vi har således i Udenrigsministeriets bilaterale dialog med USA insisteret på, at de internationale regler skal overholdes, og stillet os kritiske over for en maksimalistisk fortolkning af de folkeretlige regler. EU og USA har ligeledes haft en løbende dialog om disse emner, og allerede under det danske EU-formandskab i maj sidste år blev emnet rejst over for State Departments øverste juridiske rådgiver. USA er således fuldt ud bekendt med regeringens holdninger på dette område, og jeg er overbevist om, at dialogen med bl.a. de europæiske partnere om disse spørgsmål har været med til at nuancere debatten i USA og dermed bidraget til, at USA nu har justeret procedurerne, hvilket forhåbentlig vil understøtte en restriktiv militær anvendelse af droner.